

اصول پیروزشی

پاکستان و نئوپلین کار:

پتھر پیش پر پتھر پیش پر

اسناد پیش پر پاکستان طیم پیش کی تربیت

سترجیخ:

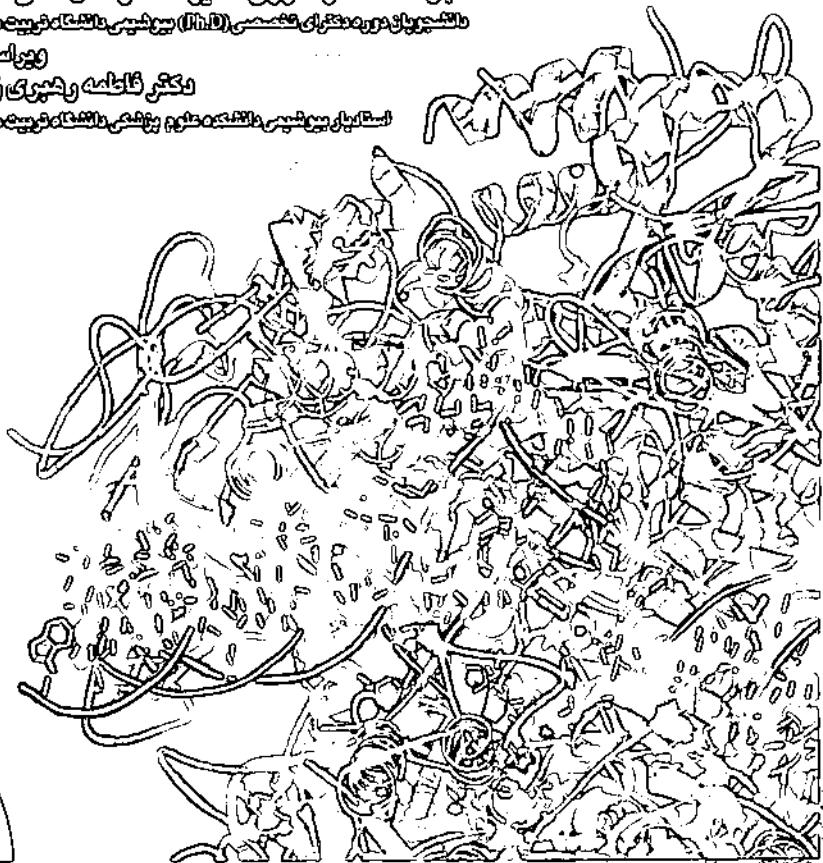
چولہ مسجد قیازہ اردوق / دہلی خدا خوشیں / بدلی سماعی

ٹانگیوان درود مکران تنسیس (T.M.T) پیش پر پاکستان اوریت سوس

ویراستاری

دکتر فاطمہ و خیری زادہ

اسناد پیش پر پاکستان طیم پیش کی تربیت

سرشناسه	عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر	مشخصات ظاهری
شابک:	شابک:
شانک دوره:	شانک دوره:
وضیعت فهرست نویسی: فیبا	وضیعت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت	یادداشت
موضوع	موضوع
شناهه افزوده -	شناهه افزوده -
شناهه افزوده	شناهه افزوده
ردبندی کنگره	ردبندی کنگره
ردبندی دیوبی	ردبندی دیوبی
شماره کتابخانه ملی	شماره کتابخانه ملی

اندیشه رفیع
ناشر کتب علوم پزشکی

نام کتاب:	اصول بیوشیمی لینینجر (جلد دوم)
متوجهین:	علی مطاع - جواد محمدنژاداروی - علیرضا خوشدل
تحت نظرارت:	دکتر پروین پاسالار
ناشر:	انجمنات اندیشه رفیع
حروف نگار:	پروانه نصراللهی
نوبت چاپ:	اول
شمارگان:	۲۰۰
لیتوگرافی:	بهنور پرداز
چاپ:	منصوب
صحافی:	دیدآور
شابک جلد ۲:	۹۷۸-۹۶۴-۹۸۷-۱۴۵-۰
شابک دوره:	۹۷۸-۹۶۴-۹۸۷-۱۴۶-۲
بها یا جلد نفیس:	۱۳۵۰۰ تومان

دفتر مرکزی: اندیشه رفیع

خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان شهدای گراندارمری -

مقابل اداره پست - ساختمان ۱۲۶ - طبقه دوم تلفن: ۶۶۹۷۱۴۱۴

فکس: ۶۶۹۷۰۵۱۷-۸

دور باره مؤلفین

David L. Nelson and Michael M. Cox

فوق دکترای را برایت بهمان وارد دانشگاه استانفورد شد. او در سال ۱۹۸۲ به دانشگاه ویسکونسین - مادیسون رفت و در سال ۱۹۹۲ پروفسور کامل بیوشیمی شد.

تحقیق دکترای کوکس کاتالیز کلی اسید و باز به عنوان یک مدل برای واکنش‌های کاتالیز آنژیمی بود. در استانفورد، کوکس روی آنژیمهایی که در دیگر در نوترکیبی ژنتیکی کارکرد. کار به صورت ویژه متمرکز بر پروتئین RecA، طراحی تخلیص و روش‌های سنجشی که هنوز استفاده می‌شود و روشن کردن فرایند مهاجرت شاخه DNA بود. به کار بردن نوترکیبی ژنتیکی آنژیمهای به عنوان موضوع اصلی در تحقیقات هنوز ادامه دارد.

کوکس در یک تیم تحقیقاتی بزرگ و فعال در ویسکونسین شرکت نموده است که آنژیبولوژی، توبولوژی و انرژی نوترکیبی ژنتیکی را بررسی می‌نمایند. توجه اولیه بر مکانیسم پروتئین ATP RecA به عنوان واسطه در توضیع رشته DNA و نقش در سیستم RecA بوده است. اخیراً، بخشی از برنامه تحقیقاتی بر فرایند تعمیر نوترکیبی E.Coli DNA در ۲۰ سال گذشته او همراه با دیوید نلسون روی خلاصه بیوشیمی برای دانشجویان مشغول به تحصیل کار کرده و مقالاتی در زمینه ساختار DNA و توبولوژی پرهمکنش DNA - پروتئین و بیوشیمی نوترکیبی داشته است، او جوانیزی برای هم تدریس و هم تحقیقاتش دریافت کرده است. سرگرمی او شامل باغبانی و کمک در طراحی ساختمان‌های آزمایشگاهی می‌باشد.

دیوید إل - نلسون در فایرمنت مینسوتا، متولد شد و در سال ۱۹۶۴ مدرک لیسانس خود را در رشته زیست‌شناسی و شیمی از دانشگاه St.Olaf PhD را در رشته بیوشیمی از دانشکده پزشکی دانشگاه استانفورد تحت نظر آرتور کورنبرگ دریافت کرد. او دانشجوی فوق دکترای دانشکده پزشکی دانشگاه هاروارد همراه با یوگن پ. کندی، یکی از اولین دانشجویان فارغ‌التحصیل البرت لینینجر، بوده است. نلسون در سال ۱۹۷۱ وارد دانشگاه ویسکونسین - مادیسون شده و در سال ۱۹۸۲ پروفسور کامل بیوشیمی شد. او مدیر گروه بحث بیولوژی در دانشگاه ویسکونسین - مادیسون است.

تحقیقات نلسون متمرکز بر انتقال پیامی است که حرکت مزک و اگزو-پوتوز را در پروتوزوای پارامیسیوم تنظیم می‌کند آنژیمهای انتقال سیگنال، شامل پروتئین کینازهای متنوع، هدف‌های اولیه در مطالعات بودند. گروه تحقیقی او از تخلیص آنژیم، تکنیک‌های ایمونولوژیکی، میکروسکوپ الکترونی، ژنتیک، بیولوژی مولکولی و الکتروفیزیولوژی برای مطالعه این فرایندها استفاده کردند.

دیوید نلسون یک رکورددار نظریه به عنوان ناظر، سخنران و محقق دارد. او ۳۲ سال بیوشیمی پیشرفته را برای دانشجویان (با استفاده از بیوشیمی لینینجر و اهداف بیوشیمی) تعلیم داده است. او همچنین خلاصه بیوشیمی را برای دانشجویان پرستاری تدریس کرده و بر روی ساختار و اعمال غشا و یک سمینار با موضوع القاءهای حسی کار کرده است. او راهنمای چندین پایان‌نامه موفق فارغ‌التحصیلی PhD و MSc بوده و جوازیز را دریافت کرده است. او در سال ۱۹۹۱-۱۹۹۲ پروفسور شیمی و زیست‌شناسی در دانشگاه اسپلمون بود. علاقه او به تاریخ زیاد بوده و تدریس تاریخ بیوشیمی را برای دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی شروع کرده است.

میکائیل ام. کوکس در ویلمنگتون، به دنیا آمد. بیوشیمی لینینجر تاثیر زیادی در علاقمندی و تمایل او به رشته بیوشیمی داشت. بعد از فارغ‌التحصیل شدن از دانشگاه دلویر در سال ۱۹۷۴، کوکس برای انجام کار دکتراپیش همراه با ولیام جنکز به دانشگاه برندس رفت و سپس در سال ۱۹۷۹ برای مطالعه

زندگینامه استاد ارجمند، مرحوم دکتر ناصر ملک نیا

استاد عاشق تدریس بود، او پیچیده‌ترین مطالب بیوشیمی را در قالبی ساده و بعض‌اً لطیفه و داستان به دانشجویان می‌آموخت. سرزنشگی و افتادگی بی اندازه استاد تمامی اساتید و دانشجویان را شیفته خود کرده بود. کلاس‌های دکتر ملک‌نیا همیشه پر از جمیت بود و پر از هیجان، از لحظه‌ای که با سرو صدا و شوق فراوان وارد کلاس می‌شد تا لحظه‌ای که می‌خواست از کلاس خارج شود و دست‌هایش را به نشانه پیروزی بالای سرش می‌برد و در میان کف‌زدن‌های مداوم دانشجویان از کلاس خارج می‌شد.

کلاس‌های استاد از ساعت ۷ صبح شروع می‌شدو تا ساعت ۸ در مورد مسائل بیوشیمی بحث آزاد داشتند و بعد از آن کلاس رسمی را آغاز می‌کردند. وقتی درس را به پایان می‌بردند به دانشجویان خود می‌گفتند: !!?!!? So what? (خوب که چی؟!!)، مثلاً وقتی ساختار اسیدهای آمینه یا قندها را توضیح می‌دادند می‌گفتند حالا دانستن این موضوع به چه دردی می‌خوره؟ استاد معتقد بودند بعد از آموختن مطلبی به دانشجویان، از آنها نپرسیم که فهمیدیدی؟! بلکه بپرسیم: درست گفتم؟ یا اینکه با منی؟! استاد می‌گفت هرگاه دانشجو بی علاقه و بی انگیزه سر کلاس حضور داشت علتش را در خود روش تدریس خود جستجو کنید. همه کارهای استاد برنامه ریزی شده بود، هر حرفي که می‌زد قابل روی آن فکر کرده بود، حتی لطیفه‌های استاد حساب شده بود، استاد انسان خوش مشرب و شوخری بود تا جایی که حتی در مراسم ترحیم استاد با وجود اندوه فراوان، وقتی یاد حرف‌ها و تکیه کلام‌های او می‌افتدیم بی اختیار خنده‌مان می‌گرفت. استاد

دکتر ناصر ملک‌نیا در سال ۱۳۱۰ در تهران متولد شدند. تحصیلات ابتدایی خود را در دبستان خاقانی و دبیرستان را در مدرسه پانزده بهمن (رهنمای فلی) به اتمام رسانید. سپس برای ادامه تحصیل به امریکا رفتند و در رشته مهندسی شیمی فارغ التحصیل شدند، بعد از پایان تحصیلات خود در امریکا، به فرانسه عزیمت کردند و با توجه به علاقه والدین ایشان به پزشکی، به تحصیل در رشته پزشکی در پاریس مشغول شدند. به گفته خود ایشان: «آن زمان از بقیه دانشجوها حدود ۵ سال بزرگتر و با تجربه‌تر بودم و دریافتیم که درک مطلبیم از پزشکی نسبت به سایر دانشجویان عمیق‌تر است و دائماً با استاد بیوشیمی ام پروفسور شایپرا بحث می‌کردم، او انسان فوق العاده با علاقه‌های بود و به من می‌گفت تو این همه سوال را از کجا گیر می‌أوری؟!!» دکتر شایپرا از ایشان برای شرکت در کار تحقیقاتی دعوت کردند و این زمان استاد بطور شبانه دوره الکترونیک را به پایان رساندند. بعد از اتمام تحصیلات خود از طرف مرکز تحقیقات علمی ملی فرانسه یا CNRS دعوت به کار شدند و در طی حدوداً ۱۰ سال، پژوهش‌های ارزشمند از او برای تدریس در آزمایشگاه G6PD (بیماری فاویسم) و نقص‌های هموگلوبین انجام دادند و تا استانه دانشیاری در CNRS پیش رفتند، ولی به عقیده او کار پژوهش بدون آموزش معنا ندارد، به همین دلیل زمانی که عده‌ای از ایران به فرانسه آمدند و از او برای تدریس در دانشگاه دعوت کردند بی‌تأمل پذیرفتند. استاد در طول تحصیل، ارتباط بسیار نزدیک و صمیمانه‌ای با پروفسور شایپرا داشتند، بطوری که در زمان بازگشت ایشان به ایران، شایپرا معتقد بود که بهترین شاگردش را از دست داده است.

از این ۴۰ مقاله بین‌المللی، کسب نشان افتخار در فرانسه و نیز فعالیت‌ها و تجارب ایشان در زمینه‌های مختلف باعث شد ایشان به محض ورود به دانشگاه تهران با درجه دانشیاری به عضویت هیأت علمی در آیند. ایشان اولین کسی بودند که با نشان دانشیاری به دانشگاه تهران آمدند، استاد برای سالهای متعددی به عنوان استاد نمونه انتخاب شدند. در فاصله سالهای ۱۳۶۲ تا ۱۳۷۱ نیز به عنوان مدیر گروه بیوشیمی بالینی دانشگاه تربیت مدرس فعالیت داشتند.

خود قرار دهند:

(۱) Always stand on your feet (همیشه روی پاهای خود بایست).

(۲) Use your head (از مغز استفاده کن)

(۳) Never give up (هرگز نالمید نشو)

و اما بزرگترین افتخار استاد:

«آن زمان که من در دانشکده پزشکی تهران بودم، آقای محمود آزاد متصدی سالن کنفرانس دانشکده پزشکی بودند و همیشه در آمیخته تئاتر بودند و برایم گچ و بعضی اوقات لیوان آب می‌آوردند. ۲۶ سال این کار ادامه داشت تا روزی که باز نشسته شدم و داشتم از دانشگاه می‌رفتم، آقای آزاد که اشک در چشم حلقه زده بود به من گفت: آقای دکتر ملکنیا بالآخره بیوشیمی را یاد گرفتم، در مصاحبه مجله داخلی از ایشان پرسیدند در مدت ۳۰ سال که در دانشکده بودی چه کسی را استاد نمونه می‌دانی و ایشان گفته بودند: دکتر ناصر ملک نیا، از این افتخار بالاتر نیست».

تدريس ایشان تا ماههای آخر عمرش نیز ادامه داشت، به طوری که در چند جلسه آخر خرداد ماه با ویچر سر کلاس می‌آوردند، استاد حتی در روزهای آخر عمر خود نیز از مطالعه دست برنداشتند و دانشجویان به جای دسته گل و شیرینی، مقاله برای ایشان می‌آوردند، بجز دو روز آخر عمر که در کما بودند. استاد، دکتر ملکنیا در تاریخ ۱۸ تیرماه ۱۳۸۴ دیده از جهان فرو بست، بحق که لقب پدر بیوشیمی و اسطوره بیوشیمی شایسته اوست. یادش گرامی باد.

در تمام دوران طبایت خود هزینه‌ای از بیمارانشان دریافت نمی‌کردند و بیماران با رضایت قلبی خود برای استاد شیرینی و میوه می‌آوردند. کتاب بیوشیمی عمومی دو جلدی استاد که یکی از بهترین مراجع بیوشیمی محسوب می‌شود برای بیست و پنجمین بار تجدید چاپ شد، استاد حتی از فروش این کتاب نیز مبلغی دریافت نمی‌کردند و حق التأییفی که از بابت این کتاب دریافت می‌کردند همان موقع بین همه تقسیم می‌کردند. می‌گفت اینها همه زحمت کشیده‌اند، از آبدارچی گرفته تا همکاران انتشارات... استاد همیشه با بچه‌ها دور یک میز، عصرانه، صحبانه و نهار می‌خوردند و این طور نبود که خود را از بقیه بالاتر بدانند.

ایشان به همه انسانها در همه حالات حق می‌دادند و معتقد بودند در مرحله اول خودمان باید اصلاح شویم، اگر کسی بداخله است، دروغ می‌گویید، حسادت می‌کند این بخاطر تغییر علظت نوروتانسمیترهای مغز اوست و خود او مقص نیست. استاد علم بیوشیمی را علم خداشناسی می‌دانستند و معتقد بودند که دانش بیوشیمی در تمامی قلمروها کاربرد دارد. وقتی بیوشیمی را با شیمی مقایسه می‌کردند معتقد بودند اینکه خداوند از میان عناصر صدگانه شیمی فقط ۲۶ عنصر را برای، آفرینش انسان بکار برده است حتماً حکمتی در این انتخاب وجود دارد. به گفته استاد، بعد از تحصیل در رشته‌های مهندسی شیمی، الکترونیک و پزشکی، فقط بیوشیمی توانست جواب تمامی سوالات او را بدهد.

استاد، سه نصیحت را همیشه سرلوحه زندگی خویش قرار می‌دادند و از دانشجویان نیز می‌خواستند که این سه را مدنظر

مقدمه استاد

بسم الله تعالى

دانش بیوشیمی، علمی است که ساختار ترکیبات و واکنش‌های شیمیایی در موجودات زنده را مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. جهت پاسخ به مسائل زیستی و نیز درک چگونگی پدیده حیات این موجودات به عنوان یک مجموعه مولکولی پیچیده ولی نظم یافته، شناخت ساختارهای شیمیایی اجزاء تشکیل دهنده سلول‌ها، درک مکانیسم عمل آنزیم‌ها و واکنش‌های بیوشیمیایی کatalیز شده توسط آنها و همچنین آگاهی از شیوه‌های تنظیم واکنش‌ها و تطابق با محیط، امری بدیهی می‌نماید. مطالعه دانش بیوشیمی به عنوان یک گام بنیادی، بررسی و مطالعه پدیده‌های مختلف بیولوژیکی و درک عمیق‌تر ابعاد گوناگون سایر شاخه‌های زیست‌شناسی (خصوصاً علوم پزشکی) را ممکن می‌سازد.

امروزه مطالعه بیوشیمی برای تمامی رشته‌های علوم تجربی امری ضروری است. محققینی که در حوزه‌های بیوتکنولوژی پزشکی و کشاورزی، میکروب‌شناسی، ایمنی‌شناسی، آسیب‌شناسی، ژنتیک، تغذیه، فارماکولوژی و... کار می‌کنند تقریباً از رویکردهای بیوشیمیایی در تحقیقات خود استفاده می‌کنند. به عبارت دیگر بیوشیمی زبان مشترک تمام علوم زیستی و پزشکی است.

یکی از بهترین کتب مربوط به بیوشیمی که بدون شک کامل‌ترین مرجع بیوشیمی تلقی می‌شود کتاب «اصول بیوشیمی لینینجر» است. این کتاب برای اساسی و دانشجویان علوم پزشکی و زیستی کتابی کاملاً شناخته شده است و نیازهای اساسی بسیاری از دانشجویان رشته‌های علوم زیستی و پزشکی را برطرف می‌کند. یکی از خصوصیات بارز این کتاب، بیان شیوا و در عین حال کامل مطالب است. استفاده از اشکال واضح و متعدد از ویژگی‌های دیگر این کتاب است که به تفهیم مطالب نسبتاً پیچیده کمک شایانی می‌کند. کتاب بیوشیمی لینینجر در امتحانات ورودی دوره‌های دکتری و کارشناسی ارشد در بسیاری از کشورها به عنوان کتاب مرجع معرفی می‌شود. در ایران نیز بسیاری از اساسی‌ترین برای تدریس در مقاطع مختلف استفاده می‌کنند.

ترجمه دقیق و سلیس همکاران ارجمند آقایان جواد محمدزاده اروق، علیرضا خوشدل و علی مطاع باعث حفظ ارزش کتاب اصلی شده است. بنابراین اینجا نسبت مطالعه این کتاب را که ویرایش پنجم (۲۰۰۸) آن بوده و مطالب بسیار جدیدی نسبت به ویرایش‌های قبلی به آن افزوده شده است به دانشجویان توصیه می‌کنم.

دکتر پروین پاسالار

استاد بیوشیمی بالینی دانشگاه علوم پزشکی تهران

درباره متوجهین

Javad Mohammadnejad, BSc .MSc .Ph.D student

جواد محمد نژاد دانشجوی دکترای تخصصی (Ph.D) بیوشیمی بالینی در دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس می‌باشد. وی متولد استان آذربایجان شرقی بوده و دارای مدرک کارشناسی در رشته بیولوژی از دانشگاه تربیت مدرس می‌باشد. وی رتبه اول کشوری در آزمون‌های دکتراو کارشناسی ارشد بوده و مقالاتی در زمینه کاربرد آنتی‌بادی‌های مونوکلونال در تشخیص و درمان سرطان در مجلات نمایه شده در ISI چاپ کرده است. وی عضو انجمن بیوشیمی ایران بوده و مترجم و مؤلف کتاب‌های متعددی از جمله بیوشیمی هارپر، بیوشیمی بالینی هنری - دیویدسون، بیوشیمی برای کنکور... می‌باشد. بالینی تیتر، بیولوژی سلولی و مولکولی لودش، تنظیم متابولیسم، بیوشیمی برای کنکور... می‌باشد. وی همچنین دارای رتبه اول در حسنواره ممتازین و مختارین بسیجی می‌باشد. زمینه تحقیقاتی ایشان در مورد ایمونوشیمی و استفاده از آنتی‌بادی‌های مونوکلونال در تشخیص و درمان سرطان می‌باشد. وی بیوشیمی عمومی و بیولوژی سلولی و مولکولی را برای دانشجویان کارشناسی و آنژیم‌شناسی، کنترل متابولیسم و بیوشیمی قند و لیپید را برای دانشجویان کارشناسی ارشد تدریس می‌کند.

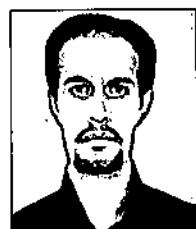
Alireza Khoshdel, BSc .MSc .Ph.D student

علیرضا خوشدل دانشجوی دکترای تخصصی (Ph.D) بیوشیمی بالینی در دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس می‌باشد. وی متولد تهران بوده و دارای مدرک کارشناسی علوم آزمایشگاهی از دانشگاه علوم پزشکی تهران و مدرک کارشناسی ارشد در رشته بیوشیمی بالینی از دانشگاه تربیت مدرس می‌باشد. وی رتبه دوم کشوری در آزمون دکترا بوده و مقالاتی در زمینه آلفا - ۱ - آنتی‌تریپسین در مجلات نمایه شده در ISI چاپ کرده است. وی مترجم و مؤلف کتاب‌های متعددی از جمله بیوشیمی بالینی هنری - دیویدسون، بیوشیمی استرایر، درستامه جامع زیست‌شناسی، درستامه جامع علوم آزمایشگاهی و... می‌باشد. زمینه تحقیقاتی ایشان در مورد آلفا - ۱ - آنتی‌تریپسین و ارتباط آن با بیماری‌های مختلف می‌باشد. وی مبانی بیوشیمی، بیوشیمی تکمیلی، بیوشیمی گیاهی و آزمایشگاه بیوشیمی را برای دانشجویان کارشناسی تدریس می‌کند.

Ali Mota, BSc .MSc .Ph.D student

علی مطاع دانشجوی دکترای تخصصی (Ph.D) بیوشیمی بالینی در دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس می‌باشد. وی متولد استان آذربایجان شرقی بوده و دارای مدرک کارشناسی علوم آزمایشگاهی از دانشگاه علوم پزشکی تربیت مدرس و مدرک کارشناسی ارشد در رشته بیوشیمی بالینی از دانشگاه تربیت مدرس می‌باشد. وی مقالات متعددی در مجلات ISI و کنگره‌های مختلف ارائه کرده است و مترجم و مؤلف کتاب‌های متعددی از جمله بیوشیمی دولین، بیوشیمی تیتر و... می‌باشد. وی بیوشیمی عمومی، بیوشیمی بالینی و آزمایشگاه بیوشیمی را برای دانشجویان کارشناسی تدریس می‌کند.

مقدمه مترجمین

بسمه تعالیٰ

رشته‌های مربوط به بیوشیمی در مقاطع مختلف تحصیلی توسط مراجع ذی‌ربط معرفی می‌گردد. مترجمین علاوه بر ترجمه کتاب «بیوشیمی لنینجر»، کتب مشهور دیگری نیز مثل «بیوشیمی هارپر»، «بیوشیمی دولین»، «بیولوژی سلولی و مولکولی لودیش»، «بیوشیمی بالینی تیتر» و «بیوشیمی هنری» را نیز ترجمه کردند. اما اذاعان می‌دارند که هیچ‌کدام از آنها به اندازه «بیوشیمی لنینجر»، تا این حد بیوشیمی را به زبان ساده بیان نکرده‌اند. در اقع برای کسانی که تازه می‌خواهند بیوشیمی یاد بگیرند، مطالعه این کتاب توصیه می‌شود. این کتاب علاوه بر داشتن متنی ساده و روان، مطالب بیوشیمی را فلسفه‌وار توضیح داده است، طوری که در هر واکنش بیوشیمیابی، علت و فلسفه آن واکنش تا حد امکان تشریح شده است.

گروه مترجمین که از متخصصین و دانشجویان دوره دکترای تخصصی (Ph.D) رشته بیوشیمی بالینی می‌باشد، اما اذاعان می‌دارند که کرده‌اند در ترجمه کتاب امانتدار باشند، اما اذاعان می‌دارند که ترجمه این کتاب خالی از ایجاد نیست. به همین خاطر از اساتید محترم، دانشجویان عزیز و سایر خوانندگان گرامی صادقانه خواستاریم که از این نقاچیص چشم‌پوشی نکرده و بادیدی نقادانه به ما یادآوری کنند تا کاستی‌ها را برطرف سازیم و خود را خادمانی کوچک در نظام آموزش دانشگاهی حس کنیم.

در پایان از دوستان و همکاران عزیز، بخصوص جناب آقای یعقوب پازنگ و سعید نژاوند و سرکار خانم‌ها آگیری و داوودیان که در ترجمه این کتاب ما را باری فرمودند تشکر می‌کنیم.

از مستولین و دست اندکاران موسسه انتشاراتی اندیشه رفیع بخصوص جناب آقایان رنجبر و ابراهیمی کمال تشکر را داریم. از سرکار خانم دکتر رهبری زاده که کتاب را با هنر ویراستاری خود آراستند نیز تشکر می‌کنیم.

گروه مترجمین

زمستان ۱۳۸۷

جواد محمدنژاد Javadbiochem@gmail.com
Alireza.khoshdel@gmail.com
Mota.biomed@gmail.com

علی مطاع

هو مومنی از دنیابود و تنها یک برگ کاغذ از خود به ارت بگذارد که داشتی بو آن نوشته باشد، همان یک برگ، پرده‌ای میان او و آتش درزخ خواهد افکند.

بیوشیمی دانشی است که با مولکول‌های گوناگون موجود در سلول‌ها و جانداران و با واکنش‌های شیمیایی آنها سروکار دارد. حتی اندک درک عمقی از اشکال گوناگون حیات نیز به دانش بیوشیمی نیاز دارد. پیشرفت‌های اخیر در حوزه بیوشیمی به قدری چشمگیر است که دانش گذشته ما در برابر آن حقیر می‌نماید. جایگاه بنیادین بیوشیمی در تشخیص و درمان بیماری‌های مختلف نشان از اهمیت آن در پزشکی دارد، به طوری که می‌توان ادعا کرد بیشتر بیماری‌ها و شاید همه آنها، اساس بیوشیمیابی دارند. ارتباط بیوشیمی با سایر علوم مثل فیزیولوژی، ژنتیک، تغذیه، بیوتکنولوژی، ایمونولوژی، فارماکولوژی، داروسازی، سام‌شناسی، باکتری شناسی، ویروس‌شناسی و مخصوصاً پاتولوژی به حدی زیاد است که امروزه محققین رشته‌های فوق فقط از رویکردهای بیوشیمیابی در تحقیقات خود استفاده می‌کنند. در اقع سدهای قدیمی بین علوم زیستی در حال ریختن است و بیوشیمی به طور فزاینده‌ای به عنوان زبان مشترک آنها مطرح می‌شود. در طول تاریخ بسیاری از جوایز نوبل اعطای شده در حوزه «فیزیولوژی یا پزشکی» و «شیمی» مربوط به محققین بیوشیمیست بوده که نشان از اهمیت دانش بیوشیمی دارد.

پیشرفت‌های اخیر در حوزه بیوانفورماتیک، مهندسی ژنتیک، ژنومیکس، پروتومیکس، گلیکومیکس، لیپیدومیکس و... ناشی از تحقیقات بنیادین بیوشیمیابی است. با وجود این پیشرفت‌ها در حوزه بیوشیمی، هنوز اطلاعات ما در مورد تکامل، تمايز، عملکرد مغز، سرطان و بسیاری از بیماری‌های دیگر انسان در حد ناچیز است. شاید این انگیزه‌ای برای برخی از خوانندگان عزیز کتاب شود تا در تحقیقات این بخش‌ها سهیم شوند.

کتاب «اصول بیوشیمی لنینجر» یکی از معتبرترین کتابهای بیوشیمی حال حاضر در جهان می‌باشد و به عنوان کتاب مرجع در امتحانات مختلف علوم پایه پزشکی، زیست‌شناسی و سایر

فهرست مطالب

۲۱.....	فصل ۱: اساس بیوشیمی
۲۲.....	۱-۱. ساختارهای سلولی.....
۲۳.....	۱-۲. ساختارهای شیمیایی.....
۲۴.....	۱-۳. ساختارهای فیزیکی.....
۵۲.....	۱-۴. ساختارهای ژنتیکی.....
۵۵.....	۱-۵. ساختارهای تکاملی.....
۶۴.....	بخش اول: ساختار و کاتالیز.....
۶۶.....	فصل ۲: آب.....
۷۹.....	۲-۱. یونیزاپیون آب، اسیدهای ضعیف و بازهای ضعیف.....
۸۵.....	۲-۲. بافری کردن در شرایط تغییرات pH در سیستم‌های بیولوژیک.....
۹۲.....	۲-۳. آب به عنوان یک واکنشگر.....
۹۳.....	۲-۴. مناسب بودن محیط آبی برای موجودات زنده.....
۹۴.....	فصل ۳: اسیدهای آمینه، پیتیدها و پروتئین‌ها.....
۹۴.....	۳-۱. اسیدهای آمینه.....
۱۰۶.....	۳-۲. پیتیدها و پروتئین‌ها.....
۱۱۱.....	۳-۳. کار با پروتئین‌ها.....
۱۱۹.....	۳-۴. ساختار پروتئین‌ها: ساختار اولیه.....
۱۲۸.....	فصل ۴: ساختار سه بعدی پروتئین‌ها.....
۱۳۹.....	۴-۱. مرور کلی ساختار پروتئین.....
۱۴۳.....	۴-۲. ساختار دوم پروتئین.....
۱۵۰.....	۴-۳. ساختارهای سوم و چهارم پروتئین.....
۱۷۲.....	۴-۴. دناتوراسیون و تاشدن پروتئین.....
۱۸۳.....	فصل ۵: عملکرد پروتئین.....
۱۸۴.....	۵-۱. اتصال برگشت‌پذیر پروتئین به لیگاند: پروتئین‌های اتصال یابنده به اکسیژن.....
۲۰۳.....	۵-۲. میانکنش‌های مکمل بین پروتئین‌ها و لیگاندها: سیستم ایمنی و ایمونوگلوبولین‌ها.....
۲۱۰.....	۵-۳. میانکنش پروتئین‌ها توسط انرژی شیمیایی تعديل می‌شود: اکتین، میوزین و موتورهای مولکولی.....
۲۱۶.....	فصل ۶: آنزیم‌ها.....
۲۱۷.....	۶-۱. مقدمه‌ای بر آنزیم‌ها.....
۲۱۹.....	۶-۲. چگونگی عملکرد آنزیم‌ها.....
۲۲۰.....	۶-۳. کیتیتیک آنزیمی به عنوان روشی برای فهم مکانیسم آنزیمی.....

۴-۶. مثال‌هایی از واکنش‌های آنزیمی.....	۲۴۳
۵-۵. آنزیم‌های ناظم.....	۲۶۰
 فصل ۷: کربوهیدرات‌ها و گلیکوپیولوژی.....	۲۷۰
۷-۱. مونوساکاریدها و دی‌ساکاریدها.....	۲۷۱
۷-۲. پلی‌ساکاریدها.....	۲۸۲
۷-۳. گلیکوکوتزروگه‌ها: پروتئوگلیکان‌ها، گلیکوپروتئین‌ها و گلیکولیپیدها.....	۲۹۲
۷-۴. کربوهیدرات‌ها به عنوان مولکول‌های اخلاق‌عاتی: کد قندی.....	۲۹۹
۷-۵. کار با کربوهیدرات‌ها.....	۳۰۶
 فصل ۸: نوکلئوتیدها و اسیدهای نوکلئیک.....	۳۱۰
۸-۱. اصول.....	۳۱۰
۸-۲. ساختار اسید نوکلئیک.....	۳۱۸
۸-۳. شیمی اسیدنوموکلئیک.....	۳۲۹
۸-۴. دیگر وظایف نوکلئوتیدها.....	۳۳۸
 فصل ۹: تکنولوژی‌های اطلاعات بر پایه DNA.....	۳۴۳
۹-۱. کلون سازی DNA: اصول.....	۳۴۳
۹-۲. از ژن‌ها تا ژنوم‌ها.....	۳۵۸
۹-۳. از ژنوم‌ها تا پروتئوم‌ها.....	۳۶۸
۹-۴. تغیرات ژنوم و محصولات جدید بیوتکنولوژی.....	۳۷۵
 فصل ۱۰: لیپیدها.....	۳۸۴
۱۰-۱. لیپیدهای ذخیره‌ای.....	۳۸۶
۱۰-۲. لیپیدهای ساختاری غشاها.....	۳۹۳
۱۰-۳. لیپیدها به عنوان سیگنال، کوفاکتور و پیگمان.....	۴۰۳
۱۰-۴. کار با لیپیدها.....	۴۱۱
 فصل ۱۱: غشاها بیولوژیک و انتقال.....	۴۱۶
۱۱-۱. ترکیب و ساختار غشاها.....	۴۱۷
۱۱-۲. دینامیک غشا.....	۴۲۸
۱۱-۳. انتقال مواد از میان غشاها.....	۴۳۸
 فصل ۱۲: پیام‌رسانی زیستی.....	۴۶۹
۱۲-۱. جنبه‌های عمومی انتقال پیام.....	۴۶۹
۱۲-۲. گیرنده‌ها و پیامبرهای ثانویه جفت شده با G پروتئین.....	۴۷۴
۱۲-۳. تیروزین کینازهای گیرنده.....	۴۹۳
۱۲-۴. گوانولیل سیکلاز گیرنده، GMP و پروتئین کیناز G.....	۵۰۱
۱۲-۵. پروتئین‌های آداپتور چند طرفیتی و رفت‌های غشایی.....	۵۰۳
۱۲-۶. کانال‌های یونی دریچه‌دار.....	۵۰۶

۵۱۳.....	۱۲-۷
۵۱۵.....	۱۲-۸
۵۱۷.....	۱۲-۹
۵۲۲.....	۱۲-۱۰
۵۲۱.....	۱۲-۱۱
۵۲۶.....	۱۲-۱۲
بخش دوم - بیوانرژیک و متابولیسم	
۵۴۵.....	
فصل ۱۳: اصول بیوانرژیک.	
۵۵.....	۱۳-۱
۵۵۱.....	۱۳-۱
۵۵۷.....	۱۳-۲
۵۶۴.....	۱۳-۳
فصل ۱۴: گلیکولیز، گلوکوتونوزن و مسیر پنتوز فسفات.	
۵۸۸.....	۱۴-۱
۵۸۹.....	۱۴-۲
۶۰۶.....	۱۴-۳
۶۱۰.....	۱۴-۴
۶۱۶.....	۱۴-۴
۶۲۴.....	۱۴-۵
فصل ۱۵: اصول تنظیم متابولیک؛ گلوکز و گلیکوژن.	
۶۳۱.....	۱۵-۱
۶۳۲.....	۱۵-۱
۶۴۰.....	۱۵-۲
۶۴۶.....	۱۵-۳
۶۶۰.....	۱۵-۴
۶۶۹.....	۱۵-۵
فصل ۱۶: چرخه اسید سیتریک.	
۶۷۹.....	۱۶-۱
۶۸۰.....	۱۶-۲
۶۸۴.....	۱۶-۳
۷۰۳.....	۱۶-۴
۷۰۶.....	۱۶-۴
فصل ۱۷: کاتابولیسم اسید چرب.	
۷۱۱.....	۱۷-۱
۷۱۲.....	۱۷-۲
۷۱۸.....	۱۷-۲
۷۲۴.....	۱۷-۳
فصل ۱۸: اکسیداسیون اسیدهای آمینه و ساخت اوره.	
۷۳۷.....	۱۸-۱
۷۳۸.....	۱۸-۱

۱۸-۲. دفع نیتروژن و چرخه اوره.....	۷۴۷
۱۸-۳. مسیرهای تجزیه اسیدهای آمینه	۷۵۳
 فصل ۱۹: فسفریلاسیون اکسیداتیو و فتوفسفریلاسیون.....	۷۷۲
فسفریلاسیون اکسیداتیو	۷۷۲
فوسترن: جذب انرژی نورانی	۷۷۲
فسفریلاسیون اکسیداتیو	۷۷۳
۱۹-۲. سنتز ATP.....	۷۹۱
۱۹-۳. تنظیم فسفریلاسیون اکسیداتیو.....	۸۰۴
۱۹-۴. نقش میتوکندری در ترموزن، سنتز استرونید و آبپتوز	۸۰۷
۱۹-۵. زن‌های میتوکندریایی: آنها و اثرات جهش‌ها	۸۱۱
۱۹-۶. ویزگی‌های کلی فتوفسفریلاسیون	۸۱۶
۱۹-۷. جذب نور	۸۱۸
۱۹-۸. وقایع فتوشیمیایی مرکزی: جریان الکترون توسعه نور	۸۲۴
۱۹-۹. سنتز ATP توسعه فتوفسفریلاسیون	۸۳۶
۱۹-۱۰. تکامل فتوسترن اکسیژنی	۸۳۹
 فصل ۲۰: بیوسنتز کربوهیدرات‌ها در گیاهان و باکتری‌ها	۸۴۳
۲۰-۱. سنتز فتوسترنیک کربوهیدرات	۸۴۳
۲۰-۲. تنفس نوری و مسیرهای C4 و CAM	۸۵۹
۲۰-۴. سنتز پلی‌ساقاریدهای دیواره سلولی: سلول‌گیاهی و پپتیدوگلیکان باکتری‌ها	۸۶۹
۲۰-۵. یکپارچگی متابولیسم کربوهیدرات در سلول گیاهی	۸۷۳
 فصل ۲۱: بیوسنتز لیپید	۸۷۶
۲۱-۲. بیوسنتز تری‌آسیل گلیسرول‌ها	۸۹۳
۲۱-۳. بیوسنتز فسفولیپیدهای غشاءی	۸۹۸
۲۱-۴. بیوسنتز کلسترول، استروئیدها، ایزوپرنوئیدها	۹۰۷
 فصل ۲۲: بیوسنتز اسیدهای آمینه، نوکلتوئیدها و مولکول‌های مرتبه	۹۲۶
۲۲-۱. مرور کلی بر متابولیسم نیتروژن	۹۲۵
۲۲-۲. بیوسنتز اسیدهای آمینه	۹۲۵
۲۲-۳. مولکول‌های مشتق از اسیدهای آمینه	۹۵۰
۲۲-۴. بیوسنتز و تجزیه نوکلتوئیدها	۹۶۰
 فصل ۲۳: تنظیم هورمونی و یکپارچگی متابولیسم پستانداران	۹۷۷
۲۳-۱. هورمون‌ها: ساختارهای مختلف برای عملکرددهای مختلف	۹۷۷
۲۳-۲. متابولیسم مختص بافتی: تقسیم کار	۹۹۰
۲۳-۳. تنظیم هورمونی متابولیسم سوختی	۱۰۰۳
۲۳-۴. چاقی و تنظیم توده بدن	۱۰۱۳
۲۳-۵. چاقی، سندرم متابولیک و دیابت نوع ۲	۱۰۲۲

۱۰۲۵.....	بخش سوم - مسیرهای اطلاعاتی
۱۰۲۷.....	فصل ۲۴: زن‌ها و کروموزوم‌ها
۱۰۲۷.....	۲۴-۱. عناصر کروموزومی
۱۰۳۴.....	۲۴-۲. ابفری شدن DNA
۱۰۴۶.....	۲۴-۳. ساختار کروموزوم‌ها
۱۰۵۷.....	فصل ۲۵: متابولیسم DNA
۱۰۵۹.....	۲۵-۱. همانندسازی DNA
۱۰۷۹.....	۲۵-۲. ترمیم DNA
۱۰۹۲.....	۲۵-۳. نوترکیبی DNA
۱۱۰۸.....	فصل ۲۶: متابولیسم RNA
۱۱۰۹.....	۲۶-۱. ستر RNA وابسته به DNA
۱۱۲۳.....	۲۶-۲. پردازش RNA
۱۱۴۳.....	۲۶-۳. ستر RNA و DNA وابسته به RNA
۱۱۵۸.....	فصل ۲۷: متابولیسم پروتئین
۱۱۵۸.....	۲۷-۱. کد ژنتیکی
۱۱۷۰.....	۲۷-۲. ستر پروتئین
۱۲۰۰.....	۲۷-۳. هدایت و تجزیه پروتئین
۱۲۱۴.....	فصل ۲۸: تنظیم بیان زن
۱۲۱۴.....	۲۸-۱. اصول تنظیم بیان زن
۱۲۲۶.....	۲۸-۲. تنظیم بیان زن در پروکاریوت‌ها
۱۲۳۸.....	۲۸-۳. تنظیم بیان زن در یوکاریوت‌ها
	واژه نامه ، واژه یاب و تصاویر رنگی